

dat de boekhouding de voor de analyse gewenste gegevens bevatte. Is dit eenmaal bereikt, dan is niet alleen een controle mogelijk op de ontwikkeling van het bedrijfsresultaat in de volgende boekjaren, doch bovendien stelt de opzet der publicatie den medewerker in de gelegenheid, het verloop van zijn eigen kosten, winsten, omzetten enz. te vergelijken met dat van bedrijfsgenoten, die in soortgelijke omstandigheden hun zaak exploiteren. De maatstaven voor het eigen beheer, welke den middenstand in deze gegevens ten dienste staan, hebben reeds velen het belang voor een rationeele bedrijfsvoering doen inzien, getuige het feit dat het aantal aanmeldingen voor deelname aan een jaarstatistiek in tal van onderzochte branches telken male een stijging vertoont.

Het 150 bladzijden tellende overzicht geeft den lezer een duidelijk en interessant beeld van de verhoudingen, zoals zij in een deel van het middenstandsbedrijf bestaan. Is na 10 jaar researchwerk dus reeds veel goeds bereikt, het zal nog geruime tijd in beslag nemen, voordat men een alle onderdelen omvattende bedrijfs-statistische documentatie van de middenstand zal hebben verkregen. Behalve een gelukwens met de voortreffelijke arbeid en het in het eerste decennium van zijn bestaan bereikte resultaat, wenschen wij het Economisch Instituut voor den Middenstand op zijn weg naar dit einddoel van harte een voorspoedige reis.

Drs. J. A. COLTOF.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Redactie: L. A. Bakker
Drs. G. L. Groeneveld
Drs. H. Haverkamp
en Drs. P. F. R. Stol*

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Eenige opmerkingen over de onderzoeken door rijksaccountants ten behoeve van de belasting-administratie

N y e, Drs. D. — Het antwoord op eenige opmerkingen van schrijver betreffende het onderzoek van Rijksaccountants, geeft schrijver aanleiding principieel op eenige punten dieper in te gaan.

Als eerste punt bespreekt schrijver in dit artikel de functie van den accountant-beambte, vergeleken met die van den public accountant. Aan het verschil in functie, hetgeen ook een verschil in werkwijze rechtvaardigt, wil schrijver twee voorwaarden verbinden, nl. ten eerste, dat de accountant-beambte nimmer een opdracht zal aanvaarden, waarbij hij optreedt als vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer en ten tweede, dat het verschil in functie door verschillende beroepsaanduiding naar voren zal treden.

Als motiveering van de eerste voorwaarde wijst schrijver op de algemeene functie, die geschaad zou worden door het aanvaarden van een beperkte opdracht.

Het verschil in functie meent schrijver door een verschil in beroep naar buiten kenbaar te moeten maken, aangezien hij vreest, dat anders een te groot vertrouwen zal worden gesteld in den arbeid van den accountant-beambte en een te klein vertrouwen in dien van den public accountant.

Onder punt twee vraagt schrijver zich ook af, of de functie van den belasting-accountant wel een controleerende functie mag worden genoemd. Schrijver ziet hier veeleer een adviseerende, dan een controleerende functie.

Ten derde vergelijkt schrijver het belasting-onderzoek met de investigation en komt tot de conclusie, dat tusschen beide belangrijke verschillen liggen.

Ten slotte bespreekt schrijver de verschillen, die optreden tusschen de bijzondere functie van den public accountant en de beperkte functie van den accountant-beambte.

A II 1 *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Maart 1941*

III. LEER VAN DE INRICHTING

Nationale boekhouding: proeve van een jaaroverzicht Nederland 1938

Cleeff, E. van — Schr. wil de stelling bewijzen, dat de geleide volkshuishouding allerlei methoden van de bedrijfshuishouding kan overnemen, mits zij deze omwerkt tot op nationale schaal en stelt daarom het nationaal journaal en het nationaal grootboek van Nederland over 1938 samen.

A III 3 *De Economist Jul/Aug. 1941*

Aufgaben und Probleme der Lohnverrechnung

Henzel, Prof. Dr. F. — De taak van de loonadministratie is een veelzijdige. Vooral nu in de laatste jaren ook voor de overheid verschillende werkzaamheden moeten worden verricht (loonsinhouddingen, gegevens verschaffen enz.) Schr. gaat na de werkzaamheden van de loonafdeeling t.a.v. de Arbeitsvorbereitung en de Arbeitsabrechnung. De Arbeitsvorbereitung omvat in het algemeen het werk van de planningafdeeling. Daarnaast komt het berekenen van accoord- en stukloonen enz., waarbij gebruik kan worden gemaakt van tijdsstudies enz. De Arbeitsabrechnung daarentegen betreft het verzamelen en berekenen van gegevens welke voor de loonuitbetaling en de kostenverdeling van noode zijn. Vooral op dit laatste punt gaat schr. meer uitvoerig in.

A III 3 *Zeitschrift für Betriebswirtschaft 1941 No. 3*

Voorraad-administratie en saldo-contrôle

Starreveld, R. W. — In dit artikel wordt in aanvulling op een vorig artikel over „Controle methoden in de administratie” een overzicht gegeven voor de saldo-contrôle methoden, welke in de voorraad-administratie bij gebruikmaking van boekhoudmachines worden toegepast. De verschillende methoden worden daarbij aan de hand van schematische voorbeelden toegelicht. waarbij de voor- en nadeelen van elk der methoden worden nagegaan.

A III 3 *Organisatie en Efficiency Oct. 1941*

Beveiliging van administratie en archieven, zowel in oorlogs- als in vreedstijd

Küppers, C. — Schr. behandelt 1. Bouwtechnische maatregelen, 2. Technische en organisatorische maatregelen ter brandpreventie, 3. De vervaardiging en bewaring van duplicaat-archieven.

A III 3 *Mededeelingen van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency, enz. Oct. 1941*

Accounting for tools, containers, furniture and fixtures, and other equipment

Avery, H. G. — In details wordt de classificeering, controle en administratie van gereedschappen, emballage, meubilair e.d. besproken.

A III 3 *The Journal of Accountancy Mei 1941*

Administratieve en mechanische hulpmiddelen

Na het afdrukken van enkele korte berichten en van jaarbeursnieuws volgt een voorloopige mededeeling over de C. S. M. (Adler) boekhoudmachine met vlakke (verticale) schrijfplaat, van de Acma-adresseermachine en het A. S. B. hangstelsel. Ook wordt een beschrijving gegeven van de Standard een-cylinder-stencilmachine.

A III 3 *De Kantoormachinegids October 1941*

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Die Prüfung langfristiger Schulden

Gelhausen, F. — De controle van langlopende schulden in verband met de controle van de jaarbalans wordt besproken, waarbij aandacht wordt besteed aan de uit contracten e.d. voortvloeiende rechtsverhoudingen, aan waardeeringsvraagstukken, controle op rente- en aflossingsverplichtingen en tenslotte aan financieringsvraagstukken.

A IV 3

Der Wirtschaftstrehänder Mei 1941

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

I. ALGEMEEN

Schematische verbeelding van economische verschijnselen

Gerritsen, J. C. — De economie is waarlijk een agglomeratie van abstracties, waardoor zij zich niet leent om „gepresenteerd” te worden in aanschouwelijkheid. De schema's zijn een vervangingsmiddel voor onze objecten. Schr. onderscheidt

I. de volkomen begripsschemata, (de vicieuze cirkel bij Adam Smith, de vicieuze spiraal van ir. Keus, het concentrisch ringenstelsel van v. Böhm—Bawerk, het tableau économique van Quesnay, een conjunctuurmechanisme van Tinbergen);

II. de onvolkomen begripsschemata (Der Güterkreislauf en der Zahlungskreislauf van Wagemann);

III. verhoudingsschemata (het spinnweb-schema uit de prijsvorming en de Wienermethode van Otto Neurath). Een korte samenvatting over beteekenis, te stellen eischen en perspectieven besluit het artikel.

B a I

De Economist September 1941

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Winst en schijnwinst

Renaud, A. J. W. — Daar zich bij de vervulling van den eisch, dat men het productie-apparaat in stand moet houden, verschillende mogelijkheden voordoen, gelooft schr., dat de winstbepaling en het winstbegrip niet beheerscht worden door dezelfde criteria als de vervangingsplicht. Voor de winstbepaling wil schr. vasthouden aan de meerwaarde, door de onderneming boven haar oorspronkelijk geldkapitaal verworven.

Bij de verdeling van de totale winst, gedurende het bestaan der onderneming behaald, over de afzonderlijke boekjaren, kan men zich laten leiden door a. het wertschafflichkeits-principe; b. veiligheidsoverwegingen; c. fiscale overwegingen; d. financieringsoverwegingen.

Bij waardeverandering van het geld treden schijnwinsten op, die men kan corrijeeren door herleiding van de geldeenheid tot die van een basisjaar.

Past men het wertschafflichkeits-principe toe, en schakelt men niet-gerealiseerde, toevallige, geschäftsunwesentliche en schijnwinsten uit, dan is het mogelijk tot vrijwel hetzelfde resultaat te komen als door voorstanders van de vervangingswaardeleer wordt beoogd.

B a IV 2e

De Economist Jul/Aug. 1941

Abschreibungen in der Kriegswirtschaft

Voltmer, W. — Schr. bespreekt het vraagstuk der afschrijvingen in oorlogstijd en de vele tegenstellingen, welke hierbij tusschen fiscus en onderneming kunnen optreden.

B a IV 6

Der Wirtschaftstrehänder Juni 1941

De prijspolitiek der overheid

Brink, Drs. J. R. M. v. d. — Schr. ziet de prijspolitiek als sluitstuk op de rantsoeneringspolitiek van de overheid. Zoo wordt voorkomen dat de doeleinden der rantsoeneringspolitiek door ongecontroleerde prijsbewegingen worden geschaad. De prijspolitiek houdt echter niet in een star houden van de 9 Mei prijzen. Onder invloed van wijzigingen in de kosten wordt prijsverhooging soms toegestaan. Schr. noemt een aantal oorzaken van kostenstijging, die als geldige reden tot prijsverhooging zijn aanvaard. Als regel wordt niet toegestaan dat de kosten der huidige onderbezetting op den consument worden verhaald. Deze, dikwijls zware, lasten worden het bedrijfsleven opgelegd. Toepassing van het beginsel der vervangingswaarde staat de overheid evenmin toe.

B a IV 9

Bouwen en streven Sept. 1941

Gewinnabführung und Kostenanalyse

Kuhl, E. — De richtlijnen van de K.W.V.O. t.a.v. tijdige prijsverlaging worden uitvoerig besproken. Een zoo juist mogelijke Kostenanalyse kan slechts aangeven, welke „Mehrerleistung“ een hogere winst toelaat. Volgens de laatst bekende richtlijnen voor de industrie wordt als maatstaf voor de beoordeeling van de gemaakte winst die van een vredesjaar met normale bedrijfsbezetting, bij welke nog een prijsvorming onder invloed van concurrentie is geweest, beschouwd.

B a IV 9

Zeitschrift für handelswissenschaftliche Forschung Mei/Juni 1941

Kriegspreisrecht — Preissenkung — Gewinnabführung

Richter, A. — Schr. behandelt de verschillende verplichtingen van de onderneming voortvloeiend uit art. 22 K.W.V.O., alsmede het nieuwe winstbegrip en de berekening van de toelaatbare winst.

B a IV 9

Der Wirtschaftstreuhänder April 1941

Preissenkung und Gewinnabführung nach der K.W.V.O.

Linhardt, H. — Schr. behandelt de verplichting tot tijdige prijsverlagingen volgens Par. 22 van de Kriegswirtschaftsverordnung. In bijzondere gevallen kunnen hogere winsten geheel of gedeeltelijk toelaatbaar zijn (bijv. bij omzettoename, bezuinigingen, technische of organisatorische verbeteringen enz.)

B a IV 9

Zeitschr. für handelswissenschaftl. Forsch. Mei/Juni 1941

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Het krediet voor den middenstand

Foekens, J. E. — Schr. analyseert de kredietbehoeften van den middenstand. Dan volgt een samenvattend overzicht van wat tot heden door de overheid gedaan is om in die kredietbehoeften te voorzien.

B a V 5 b

Bouwen en streven Sept. 1941

Das Wesen der deutschen Kriegsfinanzpolitik

Herzog, Dr. R. — De financiering van den oorlog brengt ditmaal andere problemen met zich mede dan vroeger. In vroeger jaren was de geldverschaffing het hoofdprobleem, aldus Schr. Met het geld kon men alles verkrijgen wat men voor den oorlog van noode had. De productie van het krijgsmateriaal was grotendeels toevertrouwd aan het particuliere bedrijfsleven, dat niet van hooger hand was georganiseerd. Nu echter de oorlog enorme hoeveelheden materiaal vereischt, is de materiaalverschaffing het belangrijkste probleem geworden. Daarom dient dan ook reeds van te voren het geheele bedrijfsleven op oorlogseconomie te worden ingesteld. Het feit, dat de staat momenteel ook in meerdere mate de geldbronnen beheerscht dan vroeger, maakt, dat ook de meest doeltreffende financiering kan worden toegepast. Reeds direct dient die financieringswijze te worden gekozen, die het bedrijfsleven de beste mogelijkheden biedt bij het beëindigen van den oorlog weder van de oorlogseconomie naar de vredeseconomie om te schakelen.

Daarna gaat Schr. de voordeelen van de huidige Deutsche methoden boven de libe-

rale wijze van oorlogsfinanciering na. Tenslotte wijst Schr. nog op de problemen, die het ontstaan van de z.g. ongebonden koopkracht met zich mede brengt.

B a V 5d

Zeitschrift für Betriebswirtschaft 1941, 3

Kredietverleening van overheidswege

Redactie — De overheid treedt bij de kredietverleening steeds aanvullend op. Het eerst was dit het geval bij den middenstand, waar later de z.g. crisiskredieten werden verstrekt. De overheidsbemoeiing op dit terrein heeft zich voortdurend uitgebreid. Ook aan de kleine en midden-industrie werden kredieten verstrekt. Andere terreinen, waar de overheid werkzaam was, zijn de scheepvaart, de woningbouw en de Zuiderzeesteun.

B a V 5d

Economische Voorlichting 8 Augustus 1941

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

De landbouwcoöperatie en de ordening van het bedrijfsleven

Friema, Dr. H. J. — In een rede te Zwolle heeft de Directeur van de Nationale Coöperatieve Raad bovenstaand onderwerp behandeld. Het systeem van organisatie dat in ons land ingevoerd wordt, kent naast elkaar de hoofdgroepen handel en industrie, wat ongetwijfeld tot groote moeilijkheden aanleiding zal geven. De organisatie van de landbouw staat er dan nog los van. Het hangt er geheel vanaf hoe ver de bevoegdheden van de nieuwe organisaties zullen gaan en in welke mate deze van die bevoegdheden gebruik zullen maken. Het is logisch dat het niet de bedoeling is dat alles bij het oude blijft. De nieuwe organisaties zullen dus ordenend en verordenend optreden. De belangrijke vraag is dan, wie het algemeen belang moet waarborgen en hoe dit moet geschieden. Men zal het niet aan de vakgroepen over kunnen laten. Van oudsher hebben de coöperaties hierin een belangrijke rol gespeeld. Dat is in de toekomst ook gewenscht. Het is een belang dat alle voorstanders van de coöperatie zich hiervoor schrap zetten.

B a VI 10

Nationale Coöperatieve Raad Augustus 1941

Methodisch onderzoek van de wijze van arbeiden

F. H. en C. H. — Het onderzoek is te verdeelen in een aantal fasen. In de eerste plaats de analyse. Deze bestaat uit een zoo volledig mogelijk en op systematische wijze vastleggen van de gegevens. Dit komt dus neer op een ontleden van den arbeid en het vastleggen van het essentieële. Belangrijk is de onderscheiding in procesanalyse, bewerkingsanalyse en handelingsanalyse. Er is dan een toenemende mate van detailleering, tot tenslotte op de bewegingen. In de analyse worden ook betrokken de arbeidsomstandigheden. Besproken wordt het gebruik van opnamebladen en van analysebladen. Bij de analyse kan de toepassing van grafische en statistische methoden voordeel bieden. De tweede fase van het onderzoek is het toetsen van de bestanddelen van en de invloedsfactoren op den arbeid op hun doelmatigheid. Dit is een vergelijking met het mogelijke en het wenschelijke. De laatste fase is de synthese, het ontwerpen van de nieuwe methode van werken.

B a VI 13

Bedrijfsorganisatie Juni 1941

Der Einfluss des Steuerrechts auf die Gesellschaftsformen

Bühler, O. — Behandelt uitvoerig de invloed der fiscale wetgeving op de verschillende vennootschapsvormen. Schrijver komt tot de conclusie dat de dubbele belastingheffing bij middelgroote en groote vennootschappen geen en bij kleinere slechts een zeer geringe invloed op omzetting in firma's heeft gehad. Slechts bij oprichting van nieuwe bedrijven is de invloed van de belastingheffingen sterker. De zeer hooge belastingtarieven maken veelal het opbrengen der belastingen tot grooter probleem voor de Vennootschap dan de uitkeering van een normaal dividend.

B a VI 14

Zeitschr. für handelswissenschaftl. Forschung Maart/April 1941

Het merkartikel in oorlogstijd

Spiegelberg, J. H. — Het merkartikel bleek in normalen tijd vóór alles een middel voor den fabrikant om zijn afzet te stimuleeren van een artikel van een

bepaalde gegarandeerde kwaliteit. Deze kwaliteitsgarantie werd zijn zwakke plek in tijden als deze. Het lijkt geen twijfel, dat de ondernemer die het merkartikel uit de markt neemt, van zijn standpunt beschouwd, het verstandigst handelt.

B a VI 15

Econ. Statistische Berichten 1 Oct. 1941

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

De mogelijkheid tot loonbepaling door middel van werkclassificatie (II)

Silva, Drs. D. J. da — Als vervolg op het in de vorige aflevering verschenen artikel bespreekt Schr. thans het probleem der onderlinge waarde-verhouding der eigenschappen. Schr. wijst er op, dat dit het eigenlijke kernpunt vormt van het classificatievraagstuk, en dat een theoretisch-zuivere oplossing nog niet mogelijk is. Het blijkt echter bij analytische vergelijking der twee grootste Amerikaansche onderzoekingen, dat de gebruikte afweeg-factoren een hooge mate van overeenstemming vertoonen en, zij het dan ook empirische, gegevens verschaffen voor verdere toepassing.

B a VII 3

Organisatie en Efficiency Oct. 1941

Toegepaste psychologie

Schreurs, dr. Th. A. M. — Schr. bespreekt de toegepaste psychologie als hulpmiddel bij beroepsaanleg en geschiktheid, keuze van het arbeidsmilieu, beroepsopleiding en beroepsverheffing.

B a VII 5

*Mededeelingen van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency
September 1941 Nr. 12*

Een onderzoek naar de ongevallen-frequentie in de metaalindustrie in Nederland

Vries, Drs. F. de — Uit de voorloopige uitkomsten van genoemd onderzoek blijkt, dat een gering aantal arbeiders een groot aantal ongevallen veroorzaakt.

Ook de spreiding van het aantal ongevallen over de maanden van het jaar werd nagegaan.

B a VII 8

Organisatie en Efficiency Oct. 1941

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

IV. LANDBOUW- EN CULTUURBEDRIJVEN

De landbouwcoöperatie en de ordening van het bedrijfsleven

Frietema, Dr. H. J. — In een rede te Zwolle heeft de Directeur van de Nationale Coöperatieve Raad bovenstaand onderwerp behandeld. Het systeem van organisatie dat in ons land ingevoerd wordt, kent naast elkaar de hoofdgroepen handel en industrie, wat ongetwijfeld tot groote moeilijkheden aanleiding zal geven. De organisatie van de landbouw staat er dan nog los van. Het hangt er geheel vanaf hoe ver de bevoegdheden van de nieuwe organisaties zullen gaan en in welke mate deze van die bevoegdheden gebruik zullen maken. Het is logisch dat het niet de bedoeling is dat alles bij het oude blijft. De nieuwe organisaties zullen dus ordenend en verordenend optreden. De belangrijke vraag is dan, wie het algemeen belang moet waarborgen en hoe dit moet geschieden. Men zal het niet aan de vakgroepen over kunnen laten. Van oudsher hebben de coöperaties hierin een belangrijke rol gespeeld. Dat is in de toekomst ook gewenscht. Het is een belang dat alle voorstanders van d coöperatie zich hiervoor schrap zetten.

B b IV 1

Nationale Coöperatieve Raad Augustus 1941

Het verbruik van vleesch in Nederland in de periode 1921 tot en met 1938

Redactie — In aansluiting bij enkele vorige publicaties volgen eenige berekeningen over het verbruik van vleesch in Nederland tusschen 1921 en 1938.

B b IV 2

Economisch-Statistische Berichten 17 Sept. 1941

V. INDUSTRIE

De gieterij-opleiding in gang gezet

Velden, Ir. C. N. van der — Een landelijke opleiding voor het gieterijvak is thans tot stand gekomen. De opleiding bestaat uit een theoretisch en een praktisch gedeelte. De praktische opleiding wordt georganiseerd overeenkomstig de bepalingen van de Nijverheidsonderwijswet over het leerlingwezen. Schr. bespreekt nog eenige bijzonderheden, die aan de opleiding verbonden zijn.

B b V 2

De Gieterij Aug. 1941

De kwaliteitsverbetering van de kunstzijde in Nederland

Vooy's, Prof. Ir. Is. P. de — Na 1928 was de kunstzijde-industrie aan een hevige crisis onderhevig. De rentabiliteit van vele bedrijven kwam in gevaar. De producenten zijn er echter in geslaagd de kwaliteit te verbeteren en de productie uit te breiden. Typeerend voor de kwaliteitsverbetering is dat onderscheid van de garens in een aantal kwaliteiten geheel is komen te vervallen. Ook in andere opzichten is een groote verbetering bereikt.

B b V 13

Maatschappij belangen Juli 1941

De specificering der onkosten bij coöperatieve zuivelfabrieken

G. K. — Vele coöperatieve zuivelfabrieken maken jaarlijks een specificatie van de kosten. De cijfers der verschillende fabrieken wijzen op groote verschillen, die voor een niet gering deel moeten worden toegeschreven aan de omstandigheid dat de splitsing der kosten niet uniform is. Schr. tracht een indeeling te ontwerpen, waarbij dit gevaar zoo gering mogelijk geworden is.

B b V 16g

Algemeene Nederlandsche Zuivelbond 20 en 27 Aug. 1941

Statistische bepaling van de vraag naar gas voor huishoudelijke doeleinden

Rombouts, A. L. G. — Schr. hanteert in zijn onderzoek de „geografische methode” en maakt verder gebruik van de budgetstatistiek. Schr. concludeert dat de vraag naar gas onelastisch is, zowel t.o.v. den prijs als t.o.v. het inkomen. Wijzingen deze grootheden zich b.v. met 10 %, dan vermeerderd het gasverbruik met resp. 4 % en 7,3 %.

Uitgaand van gelijkblijvende kosten van het gasbedrijf bij grooteren omzet concludeert schr. tot voordeeligheid van een vastrechttarief.

B b V 19

Econ. Statistische Berichten 1 Oct. 1941

Verschuivingen in het gasdebiet

B(uys), J. — Schr. analyseert de cijfers van het verbruik in de maand Juni 1939 en in de derde periode 1941 bij het gasbedrijf der Gemeente Zeist. De verschuivingen zijn het sterkst bij de muntmeters, doordat een deel der bevolking overging van petroleum op gas. Aan de hand van deze cijfers wordt een schatting gemaakt van de besparing op het kolenverbruik als gevolg van de afgekondigde gasrantsoeneering.

B b V 19

Gasbelangen Augustus 1941

X. FINANCIERINGSINSTELLINGEN

Het landbouwkrediet in Nederland

Huysmans, dr. G. W. H. — Schr. laat zien hoe de behoefte aan een kredietwezen voor den landbouw opkwam. Op verschillende gronden is de algemeene bank niet geschikt om in de behoefte voorzien, met uitzondering van het zuiver seizoenkrediet aan de meer eenzijdige land- en tuinbouwbedrijven (verspreiding der bedrijven, rol van het persoonlijk element, stabiele kredietverlening ook bij wisselvalligheden der natuur, goedkoop krediet vanwege de lage marges in den landbouw, kleine bedragen der leeningen). In de behoefte aan vast kapitaal wordt doelmatig door hypothecair krediet voorzien, resteert de behoefte aan bedrijfskapitaal. Schr. schets de werking van de boerenleenbank, met haar karakteristieken: de onbepaalde aansprakelijkheid van elk lid voor de verbintenissen der bank, de locale werking, de belangelooze ambtsvervulling,

de centrales. De kredietbehoefte gaat grootendeels uit naar een vast bedrijfskrediet voor den aanschaf van levende en doode have. Hieruit vloeit een zekere financiële structuur voort, waarover schr. in detail treedt.

B b X 5

De Economist Mei/Aug. 1941

ONTVANGEN BOEKWERKEN

- F. Harkink*, Inleiding tot het practisch rekenen. Uitgave van *P. Noordhoff* N.V., Groningen, 1941. Prijs ingenaaid f 3.60, gecartonneerd f 4.10.
- A. A. D. Bouwhof* en *J. C. Lagerwerff*, Supplement A op Handelsrekenen. Derde druk. Uitgave van *P. Noordhoff* N.V., Groningen, 1941. Prijs ingenaaid f 6.75, gebonden f 7.25.
- P. Karmelk*, Loonbelasting, supplement 5 dd. 14 November 1941. Uitgave van *J. Noorduyn en Zoon* N.V., Gorinchem, 1941, in de serie De Belastingwetgeving (D. B. no. 2). Prijs f 0.30.
- P. Karmelk*, Besluit op de Inkomstenbelasting 1941, derde uitgave, dd. 15 Oct. 1941. Uitgave van *J. Noordijyn en Zoon* N.V., Gorinchem, 1941, in de serie De Belastingwetgeving (D.B. no. 2A).
- P. Karmelk*, Vermogensbelasting 1892, supplement 5 dd. 25 Sept. 1941. Uitgave van *J. Noorduyn en Zoon* N.V., Gorinchem, 1941, in de Serie De Belastingwetgeving (D. B. no. 4). Prijs f 0.35.
- Dr M. J. H. Smeets*, Supplement op Beknopt overzicht Inkomstenbelasting, Commissarissenbelasting, Dividendbelasting. iUitgave van *L. J. Veen's* Uitgevers Mij. N.V., Amsterdam, 1941, Prijs f 0.40.
- Rapport van de Commissie voor de oudendagverzorging (stenographisch verslag van de behandeling). Uitgave van de Vereeniging voor Belastingwetenschap, geschrikt no. 53. Uitgave van *J. Muusses*, Purmerend, 1941.
- W. Speerstra, F. van Gunst en J. van Zwijndregt*, Handelskennis voor het Middenstandsdiploma. Uitgave van *J. B. Wolters' Uitgeversmij.* N.V., Groningen 1941. Prijs ingenaaid f 2.10, gebonden f 2.50.
- J. W. Bettinck* en *Mr. E. R. Zweep*, De Inkomstenbelasting 1941 in de praktijk; 2e druk. Uitgave van N.V. Uitgevers Mij. „Kosmos”, Amsterdam, 1941. Prijs ingenaaid f 1.95.
- Stichting Economisch Instituut voor den Middenstand, Statistiek voor het kruideniersbedrijf VIII (1939/1940) en Statistiek voor het slagerebedrijf VII (1939/1940). Uitgave den Haag, 1941. Prijs ingenaaid resp. f 0.55 ,n f 0.50.
- Dr J. C. Choufoer, E. Smit en W. Speerstra*, Leerboek van het boekhouden; 2e druk. Uitgave van *J. B. Wolters' Uitgevers-Mij.* N.V., Groningen, 1941. Prijs ingenaaid f 2.60, gebonden f 2.90.
- A. W. Berger, B. de B. de Boer en H. W. Pietersma*, Eenvoudig boekhouden; eerste deeltje; 2e druk. Uitgave van *J. B. Wolters' Uitgevers-Mij.* N.V., Groningen, 1941. Prijs ingenaaid f 1.35; gebonden f1.55.